

Väntetider i ögonvården

En granskning och betygssättning av måluppfyllelse
och beredskap inom landsting och regioner 2017

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	3
1. Inledning.....	4
1.1. Bakgrund och begrepp.....	4
1.2. Metod och upplägg.....	4
1.3. Begränsningar.....	5
2. Fortsatt stora skillnader mellan länen.....	5
2.1. Måluppfyllelse första besök.....	5
2.2. Måluppfyllelse operation/behandling.....	6
3. Tydlig försämring under flera år.....	7
4. Betygsättning av landstingen.....	8
Tabell A1.....	10
5. Kommentarer och slutsatser.....	10
5.1. Vad visar årets granskning?.....	10
5.2. Alarmerande resultat med risker för patienten.....	11
5.3. Avslutningsvis.....	11
6. Referenser.....	12
7. Tabellbilaga.....	13
Tabell B1.....	13
Tabell B2.....	13
Tabell B3.....	14
Tabell B4.....	15
Tabell B5.....	15

Sammanfattning

Med hjälp av siffror från databasen ”Väntetider i vården” har Synskadades Riksförbund (SRF) för tredje gången granskat väntetiderna i svensk ögonsjukvård. Årets granskning, som gäller 2017 års statistik, visar att den så kallade måluppfyllelsen fortsätter att försämrats. Detta innebär att allt fler väntar längre än 90 dagar både inför ett första besök hos ögonläkare och till en eventuell operation/behandling.

Som tidigare finns det stora variationer i landet. Bara några få landsting uppfyller helt vårdgarantins mål. I andra får en betydande andel av ögonvårdspatienterna vänta längre än garantins tre månader. Det finns Till och med landsting där bara varannan patient får ett första besök hos ögonspecialist inom dessa 90 dagar.

De tre landsting/regioner som klarar sig bäst i årets granskning är Gotland, Halland och Stockholm. De tre som hamnar längst ner på rankinglistan är Jämtland/Härjedalen, Sörmland och Örebro.

Den försämrade måluppfyllelsen syns både nationellt och på landstingsnivå. På nationell nivå har den genomsnittliga måluppfyllelsen för första besök i ögonvården minskat med sju procentenheter sedan 2015 och med hela 17 procentenheter sedan 2012. När det gäller operation för gråstarr har måluppfyllelsen minskat med sex procentenheter sedan 2015 och med åtta procentenheter sedan 2014. På samma sätt är det en majoritet av landstingen som försämrats sedan de tidigare granskningarna.

1. Inledning

För att få en bild av hur väntetiderna ser ut i svensk ögonvård har Synskadades Riksförbund (SRF) för tredje gången granskat de siffror som redovisas i databasen Väntetider i vården.

De två tidigare granskningar som Synskadades Riksförbund (2013 & 2015) gjort visade på stora skillnader i landet och att många landsting och regioner inte lever upp till de mål som den nationella vårdgarantin sätter upp.

I denna nya genomgång, där data från 2017 analyseras, undersöker vi om skillnaderna mellan landstingen är lika stora, om det har skett några förändringar i hur länge ögonvårdspatienterna får vänta och om landstingen har blivit bättre på att uppfylla vårdgarantin?

1.1. Bakgrund och begrepp

I databasen "Väntetider i vården" redovisas väntetider för alla typer av vård som ingår i den så kallade nationella vårdgarantin. Databasen drivs av Sveriges kommuner och landsting (SKL) och redovisar väntetider på landstings- och regionnivå, på enhetsnivå och för olika vårdområden. Ett av de vårdområden som ingår i redovisningen är ögonsjukvården.

Uppgifterna i databasen redovisas utifrån den nationella vårdgarantins olika tidsgränser, som bland annat säger att:

- Alla patienter ska få ett första besök inom den specialiserade vården inom 90 dagar från att en remiss har utfärdats.
- Alla patienter ska efter beslut få operation/behandling inom den specialiserade vården inom 90 dagar.

Siffrorna i "Väntetider i vården" redovisar andelen i procent varje månad som fått första besök eller operation/behandling inom vårdgarantins 90 dagar. I databasen kallas detta för måluppfyllelse. Om alla patienter har fått besök eller vård inom 90 dagar är måluppfyllelsen den aktuella månaden 100 procent.

1.2 Metod och upplägg

I följande rapport redovisas vår egen bearbetning av siffror från SKL:s databas.

Dels jämförs landstingens/regionernas måluppfyllelse för 2017 med 2015 och 2013 och dels jämförs hela rikets väntetider från 2009 till 2017.

I SKL:s databas redovisas bara siffror för specifika månader, men för

att lättare kunna göra jämförelser har i vår granskning medeltal för hela året beräknats, det vill säga måluppfyllelsen för varje enskild månad 2017 har lagts samman och delats med 12 månader. Detta kallas nedan för genomsnittlig måluppfyllelse – ett begrepp som inte används i SKL:s databas.

Samtliga landsting och regioner har ingått i granskningen. I årets granskning har siffror som visar beredskap för sjukskrivningar och semestrar inte ingått.

I rapporten redovisas alla tabeller utom en i en särskild tabellbilaga i slutet. I texten görs dock hänvisningar till rätt tabell i bilagan.

1.3. Begränsningar

De siffror som redovisas nedan rör inte akutvård för ögonskador eller återbesök och uppföljningar efter operationer och behandlingar. I SKL:s databas går det vidare inte att se eventuella skillnader i väntetider mellan andra typer av ingrepp och behandlingar i ögonvården utöver operation för gråstarr och skelning. Övriga operationer och behandlingar som till exempel hornhinnetransplantation eller behandling för Glaukom eller Macula degeneration samlas i ett tredje område som i SKL:s databas och även nedan kallas övrig ögonvård.

Inte heller framgår några patientspecifika bakgrundsfakta i databasen. Därför kan till exempel inga eventuella genusbundna eller åldersmässiga skillnader upptäckas. För att kunna se sådana skillnader får man istället konsultera de nationella kvalitetsregister, där kön, ålder och datum för besök och behandling registreras.

2. Fortsatt stora skillnader mellan länen

Precis som i de tidigare granskningar av väntetiderna som Synskadades Riksförbund gjort visar även årets siffror att det finns stora skillnader mellan landstingen i måluppfyllelse inom ögonsjukvården. Flera landsting uppfyller helt eller nästan helt målet om högst 90 dagars väntetid både inför ett första besök och inför operation/behandling i ögonvården. I de flesta landsting får dock en stor andel av patienterna vänta längre än garantins 90 dagar. Nedan redovisas övergripande hur denna variation ser ut för väntetid till första besök respektive väntetid till operation/behandling.

2.1. Måluppfyllelse första besök

När det gäller väntetiderna till första besök är det 2017 bara fyra lands-

ting som har en genomsnittlig måluppfyllelse som är högre än 90 procent. Dessa är Gotland, Halland, Kronoberg och Stockholm.

Antalet landsting som klarar en genomsnittlig måluppfyllelse på över 90 procent har minskat ordentligt. 2015 var det sju landsting som klarade detta och 2013 var det hela 11 landsting som gjorde det.

År 2017 är det dessutom fyra landsting som inte ens lyckades nå över en genomsnittlig måluppfyllelse på 50 procent. I dessa, Dalarna, Gävleborg, Jämtland/Härjedalen och Norrbotten, var det i genomsnitt alltså över hälften av ögonpatienterna som fick vänta mer än vårdgarantins 90 dagar innan ett första besök.

I första sifferkolumnen i tabell B1 finns den genomsnittliga måluppfyllelsen 2017 för varje landsting och region för första besök i ögonvården. I de två sifferkolumnerna till höger i samma tabell redovisas, som en jämförelse, samma andelar för 2015 och 2013.

I de flesta landsting finns en försämring jämfört med tidigare granskningar. Jämfört med 2015 utmärker sig Gävleborg, Jämtland, Kalmar, Sörmland och Östergötland med de mest betydande förändringarna. I ett antal landsting syns dessutom en tydligt nedåtgående trend sedan 2013.

Även på riksnivå är den nedåtgående trenden tydlig. Den genomsnittliga måluppfyllelsen för första besök i ögonvården är 2017 endast 65 procent. År 2015 var samma siffra 72 procent och 2013 var den uppe på 80 procent.

2.2. Måluppfyllelse operation/behandling

När det gäller måluppfyllelsen för operation/behandling är statistiken om ögonvården i SKL:s databas uppdelad på tre områden; gråstarr, skelning och övrig ögonvård. Endast siffror för Gråstarr och övrig ögonvård redovisas här.

På riksnivå och i de flesta landsting är väntetiden till operation för gråstarr kortare än väntetiden till behandling inom övrig ögonvård. Den genomsnittliga måluppfyllelsen för hela landet är 2017 83 procent för gråstarrsoperationer och 71 procent för övriga operationer/behandlingar. Jämfört med 2015 är detta en tydlig försämring när det gäller gråstarr, men en liten förbättring när det gäller övriga behandlingar. Detta framgår av de nedersta raderna i tabell B2 och tabell B3.

Som för måluppfyllelsen för första besök ovan finns stora variationer mellan landstingen vad gäller väntetiderna till operation/behandling. Både för gråstarr och för övriga ögonbehandlingar finns det landsting

som har en bra genomsnittlig måluppfyllelse på över 90 procent. Inom båda områdena finns samtidigt flera landsting där siffrorna är betydligt lägre. När det gäller operationer för gråstarr är Sörmland sämst med en genomsnittlig måluppfyllelse på 55 procent. Inom övrig ögonvård är det Dalarna, Sörmland och Örebro som ligger i botten. Här når den genomsnittliga måluppfyllelsen inte ens över 50 procent. Detta innebär att mer än hälften av de som köar till en operation eller behandling väntar mer än tre månader i dessa landsting.

Jämfört med 2015 märks flera försämringar när det gäller väntetiden till operation/behandling. Dels har antalet landsting som har en genomsnittlig måluppfyllelse på över 90 procent minskat. Inom området gråstarr var det 2017 10 landsting som nådde över 90 procent, medan det bara var fyra landsting inom övrig ögonvård. Motsvarande antal 2015 var tolv respektive sju landsting.

Dels har det också på flera håll skett försämringar inom enskilda landsting. När det gäller operation för gråstarr har de största försämringarna skett i Kalmar, Sörmland, Örebro och Östergötland. För området övrig ögonvård har de tydligaste försämringarna skett i Gävleborg, Kalmar, Sörmland och Östergötland.

Det finns dock också landsting som förbättrat sig sedan 2015. I region Skåne och region Västernorrland har förbättringar skett för både gråstarr och övrig ögonvård. Den tydligaste positiva förändringen är dock Gävleborgs siffror för övrig ögonvård. Här har den genomsnittliga måluppfyllelsen stigit från 56 till 84 procent.

I första sifferkolumnen i tabell B2 och tabell B3 finns den genomsnittliga måluppfyllelsen 2017 för varje landsting för operation/behandling. I andra och tredje sifferkolumnen i samma tabeller finns som en jämförelse motsvarande siffror för 2015 och 2013.

3. Tydlig försämring under flera år

Ovan framgår att måluppfyllelsen när det gäller väntetider inom ögonsjukvården försämrats sedan förra granskningen 2015. Detta gäller både på riksnivå och i många av landstingen. Det gäller också både väntetiden till första besök och väntetiden till operation/behandling

I tabell B4 redovisas den genomsnittliga måluppfyllelsen på de tre granskade områdena för hela riket för alla år som statistik finns tillgänglig, det vill säga från 2009 till och med 2017. Här framgår tydligt att det inte bara är sedan den senaste granskningen som måluppfyllelsen försämrats.

När det gäller väntetiden till första besök har siffrorna sjunkit stadigt från 2012 och framåt. Både 2011 och 2012 var den genomsnittliga måluppfyllelsen 82 procent här, men 2016 och 2017 är den alltså nere på 65 procent.

För väntetiden till operation/behandling är de nedåtgående trenderna inte lika tydliga och långvariga, men siffrorna för 2017 är odiskutabelt sämre jämfört med de år då måluppfyllelsen varit som bäst.

När det gäller väntetiden till operation för gråstarr var det 2013 och 2014 som var de bästa åren, då den genomsnittliga måluppfyllelsen i riket var 91 procent. För både 2016 och 2017 är denna siffra åtta procentenheter sämre.

Inom övrig ögonvård skedde den mest dramatiska förändringen mellan toppåret 2011 och bottenåret 2015. Efter detta har dock den genomsnittliga måluppfyllelsen ökat med ett par procentenheter igen.

4. Betygsättning av landstingen

För att väga samman kriterierna i vår granskning och för att skapa en mer överskådlig bild har SRF skapat ett betygssystem, där måluppfyllelsen har betygssatts. Betyget 1 till 5 har satts inom de tre områden som undersökts i årets granskning, det vill säga första besök i ögonvården, operation för gråstarr och operation/behandling inom övrig ögonvård.

I årets granskning är det endast den genomsnittliga måluppfyllelsen som betygssatts. Siffror för landstingens beredskap för sjukskrivningar, semestrar och andra ledigheter har alltså inte ingått i år.

Områdena och siffrorna bakom betygen beskrivs i kapitel 1 och 2 ovan samt i tabell B1, B2 och B3 nedan.

Betygen i de tre granskade kategorierna har räknats ut enligt nedanstående kriterier. Till sist har ett snittbetyg för alla tre kategorierna räknats ut för varje landsting/region.

För betygsättning av måluppfyllelsen i respektive kategori har, precis som ovan, den genomsnittliga måluppfyllelsen för samtliga månader 2017 använts. De landsting som har en genomsnittlig måluppfyllelse på 99 procent eller mer har fått betyget 5. I en fortsatt sjunkande skala har en måluppfyllelse på 90–98 procent gett betyget 4, 80–89 procent gett betyget 3, 70–79 procent gett betyget 2 och 69 procent eller mindre gett betyget 1.

Det är Gotland som klarat sig allra bäst i årets granskning med ett snittbetyg på 4,3. På delad andra plats ligger Halland och Stockholm

med 4,0 i snittbetyg. Det är också dessa tre som är de enda som fått minst betyget fyra i alla tre kategorier som ingått i år.

Det är alltså i dessa tre landsting/regioner som måluppfyllelsen när det gäller väntetider i ögonvården är bäst år 2017. Just Gotland och Halland har dessutom legat i toppen av rankinglistan även de två tidigare granskningarna 2015 och 2013.

Längst ner i rankinglistan finns Sörmland, Jämtland/Härjedalen och Örebro. Dessa tre har fått det sämsta möjliga snittbetyget – 1,0.

Dessa är därmed de landsting/regioner som i lägst utsträckning klarar att nå upp till uppsatta mål.

I tabell A1 nedan rangordnas alla landsting/regioner efter de snittbetyg de fått i SRF:s väntetidstest 2017.

I tabell B5 i tabellbilagan redovisas förutom årets snittbetyg även betygen i vardera av de tre kategorierna landsting för landsting.

Tabell A1.

Placering och snittbetyg i SRF:s väntetidsrankning 2017.

Placering	Landsting/region	Snittbetyg
1	Gotland	4,3
2	Halland	4,0
2	Stockholm	4,0
4	Kronoberg	3,3
4	Västmanland	3,3
6	Jönköping	3,0
6	Kalmar	3,0
8	Blekinge	2,7
8	Uppsala	2,7
8	Värmland	2,7
11	Gävleborg	2,3
11	Skåne	2,3
13	Norrbottn	2,0
13	Västerbotten	2,0
13	Västra Götaland	2,0
16	Västernorrland	1,7
16	Östergötland	1,7
18	Dalarna	1,3
19	Jämtland	1,0
19	Sörmland	1,0
19	Örebro	1,0

5. Kommentarer och slutsatser

5.1. Vad visar årets granskning?

Även årets granskning, som bygger på data från 2017, visar att väntetiderna inom ögonvården varierar mycket mellan de olika landstingen och regionerna i landet.

Det finns några landsting som klarar av vårdgarantins tidsgränser på max 90 dagars väntan. Det finns samtidigt också flera landsting där en betydande andel av patienterna får vänta längre än tre månader – både till ett första besök hos en ögonläkare och sedan till en eventuell operation eller behandling.

Det är bara tre landsting, Gotland, Halland och Stockholm, som under 2017 helt når upp till vårdgarantins mål inom alla tre undersökta områden. Det är alltså bara dessa tre som har en genomsnittlig måluppfyllelse på minst 90 procent för såväl första besök som för gråstarrsoperationer och behandlingar inom övrig ögonvård.

Inom andra landsting och regioner är måluppfyllelsen däremot betydligt sämre; Till exempel är det fyra landsting som 2017 har en genomsnittlig måluppfyllelse för första besök som var sämre än 50 procent.

Här får varannan patient alltså vänta mer än tre månader innan de får komma till en ögonspecialist.

Resultaten visar också att det sedan Synskadades Riksförbunds granskningar 2013 och 2015 överlag har skett en försämring i hur väl landstingen och regionerna når upp till vårdgarantins mål. Inom alla tre granskade områden har en majoritet av landstingen och regionerna försämrat sin måluppfyllelse.

På nationell nivå har den genomsnittliga måluppfyllelsen för första besök i ögonvården minskat med sju procentenheter sedan 2015 och med hela 17 procentenheter sedan 2012. När det gäller gråstarr har måluppfyllelsen minskat med sex procentenheter sedan 2015 och med åtta procentenheter sedan 2014.

Generellt är landstingen bättre på att uppfylla vårdgarantin för operation för gråstarr jämfört med operation eller behandling inom övrig ögonvård. Detta beror troligen dels på att gråstarrsoperationer är förhållandevis enkla ingrepp som alltid sker i den så kallade dagkirurgin och dels på att operation för gråstarr är det i särklass vanligaste ingreppet i ögonvården och det vanligaste kirurgiska ingreppet i Sverige med cirka 90 000 operationer årligen.

På nationell nivå var den genomsnittliga måluppfyllelsen för opera-

tion för gråstarr 83 procent år 2017 medan den för operation/behandling inom övrig ögonvård bara var 72 procent.

5.2. Alarmerande resultat med risker för patienten

De siffror som denna rapport visar är alarmerande. Dels betyder den allt sämre målpuppfyllelsen att färre och färre patienter inom ögonvården får rätt vård i rätt tid. Dels visar de stora skillnaderna mellan landstingen på en stor ojämlikhet då ögonvårdspatienter har olika möjlighet att få rätt hjälp i olika landsting. Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska hela befolkningen ges en god vård på lika villkor, oavsett var i landet man bor.

Att ögonsjukvården är ett vårdområde som har problem med långa väntetider bekräftas också av Inspektionen för vård och omsorg (IVO). I Ivos rapport Vad har IVO sett 2017 Beskrivs ögonsjukvården som ett område där ”det finns för få specialistutbildade läkare och specialist-sjuksköterskor för att kunna ta hand om patienter inom rimlig tid.”

IVO skriver att ”långa väntelistor medför förseningar av besök.” Myndigheten noterar bland annat att en synfältsundersökning kan göras efter 18 månader istället för inom 3 månader på grund av att det inte finns sjuksköterskor med rätt kompetens” samt ”att återbesök och kontroller för patienter med kronisk grön starr försenas.”

Förutom problem med kompetensförsörjning ser IVO även att ”brister i hantering av remisser och kallelser bidrar till långa väntetider och vårdköer.”

IVO konstaterar att långa vårdköer till specialistmottagningar medför risker för patienten.

5.3. Avslutningsvis

Avslutningsvis bör nämnas att även andra aspekter på väntetider i ögonvården och konsekvenser av vårdgarantin behöver studeras. Till exempel har Socialstyrelsen och SKL (2014) tidigare påvisat könsskillnader i väntetiderna till operation för gråstarr. Socialstyrelsen (2013) har även visat på så kallade undanträngningseffekter i vården för gråstarr. Ifall det finns könsskillnader eller undanträngningseffekter även inom andra delar av ögonvården återstår att undersöka.

6. Referenser

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) 2018.

Vad har IVO sett 2017?

Webbadress:

www.ivo.se/publicerat-material/rapporter/vad-har-ivo-sett-2017/

Synskadades Riksförbund (SRF). 2014.

Väntetider i ögonvården – Granskning och betygssättning av måluppfyllelse och beredskap inom landsting och regioner 2013

Webbadress: www.srf.nu

Synskadades Riksförbund (SRF). 2014.

Väntetider i ögonvården – Granskning och betygssättning av måluppfyllelse och beredskap inom landsting och regioner 2015

Webbadress: www.srf.nu/det-har-gor-vi/rapporter/rapporter/

Sveriges kommuner och landsting (SKL). 2018.

Väntetider i Vården

Webbadress: www.vantetider.se/

Socialstyrelsen & Sveriges kommuner och landsting (SKL). 2014.

Öppna jämförelser i hälso- och sjukvård 2013.

Webbadress: www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19238/2013-12-1.pdf

Socialstyrelsen. 2013.

Vårdgaranti och kömiljard – uppföljning 2012.

Webbaddress:

www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19097/2013-5-30.pdf

7. Tabellbilaga

Tabell B1

Genomsnittlig måluppfyllelse för första besök i ögonsjukvården 2017 jämfört med 2015 och 2013 för samtliga landsting och regioner inklusive jämförelse med hela riket.

Landsting/region	2017	2015	2013
Blekinge	78	78	91
Dalarna	46	56	72
Gotland	97	98	99
Gävleborg	39	68	76
Halland	98	99	99
Jämtland	44	60	78
Jönköping	86	96	99
Kalmar	70	94	97
Kronoberg	97	98	99
Norrbottn	45	54	88
Skåne	75	73	66
Stockholm	93	91	96
Sörmland	56	77	72
Uppsala	75	61	83
Värmland	75	82	84
Västerbotten	70	70	90
Västernorrland	55	59	71
Västmanland	72	82	96
Västra Götaland	60	64	83
Örebro	58	60	95
Östergötland	69	98	98
Riket	65	72	80

Tabell B2

Genomsnittlig måluppfyllelse för operation/behandling gråstarr 2017 jämfört med 2015 och 2013, samtliga landsting och regioner inklusive jämförelse med hela riket.

Landsting/region	2017	2015	2013
Blekinge	97	96	98
Dalarna	72	80	77

Gotland	99	100	100
Gävleborg	86	93	97
Halland	98	99	100
Jämtland	68	69	75
Jönköping	92	98	100
Kalmar	79	91	97
Kronoberg	97	97	98
Norrbottn	95	98	94
Skåne	96	90	91
Stockholm	97	97	99
Sörmland	63	89	85
Uppsala	88	88	76
Värmland	90	83	94
Västerbotten	76	86	90
Västernorrland	80	75	93
Västmanland	92	95	98
Västra Götaland	86	88	96
Örebro	55	80	69
Östergötland	79	100	100
Riket gråstarr	83	89	91

Tabell B3

Genomsnittlig måluppfyllelse för operation/behandling övrig ögonvård 2017 jämfört med 2015 och 2013 samtliga landsting och regioner inklusive jämförelse med hela riket.

Landsting/region	2017	2015	2013
Blekinge	88	80	88
Dalarna	47	65	66
Gotland	93	100	99
Gävleborg	84	56	86
Halland	96	100	100
Jämtland	55	71	75
Jönköping	75	96	99
Kalmar	91	91	98
Kronoberg	79	91	94
Norrbottn	56	64	91
Skåne	62	48	59
Stockholm	94	83	96

Sörmland	49	63	54
Uppsala	87	71	85
Värmland	79	86	88
Västerbotten	79	82	88
Västernorrland	58	54	56
Västmanland	98	92	82
Västra Götaland	70	73	80
Örebro	45	59	79
Östergötland	75	96	97
Riket	71	69	75

Tabell B4

Första besök i ögonvården och operation/behandling; Genomsnittlig måluppfyllelse i procent alla månader 2009–2017, hela landet.

År	FÖRSTA BESÖK		OPERATION/BEHANDLING	
	Ögonvård	Gråstarr	Övr. ögonvård	
2009	79	87	73	
2010	81	86	73	
2011	82	87	75	
2012	82	85	78	
2013	80	91	75	
2014	78	91	74	
2015	72	89	69	
2016	65	83	72	
2017	65	83	71	

Tabell B5

Betyg i alla tre undersökta kategorier inkl. snittbetyg för alla landsting och regioner samt hela riket 2017.

Landsting/region	Första besök	Gråstarr	Ögon övrig	Snittbetyg
Blekinge	2	4	2	2,7
Dalarna	1	2	1	1,3
Gotland	4	5	4	4,3
Gävleborg	1	3	3	2,3
Halland	4	4	4	4,0
Jämtland	1	1	1	1,0

Jönköping	3	4	2	3,0
Kalmar	2	3	4	3,0
Kronoberg	4	4	2	3,3
Norrbottn	1	4	1	2,0
Skåne	2	4	1	2,3
Stockholm	4	4	4	4,0
Sörmland	1	1	1	1,0
Uppsala	2	3	3	2,7
Värmland	2	4	2	2,7
Västerbotten	2	2	2	2,0
Västernorrland	1	3	1	1,7
Västmanland	2	4	4	3,3
Västra Götaland	1	3	2	2,0
Örebro	1	1	1	1,0
Östergötland	1	2	2	1,7
Alla landsting	1	3	2	2,0

Augusti 2018. Kontakt: Mikael Ståhl utredare/intressepolitisk handläggare, telefon: 08-39 92 91 mejl: mikael.stahl@srf.nu
Neven Milivojevic, intressepolitisk chef, telefon: 08-39 93 36 mejl: neven.milivojevic@srf.nu

Synskadades Riksförbund är landets företrädare för personer med synnedsättning.

Detta material finns i följande versioner: på papper i tryckt text, som punktskrift, som word-fil, samt inläst på CD i DAISY-format. Beställs hos SRF Kontorsservice, tel: 08-39 92 20 eller via e-post: kontorsservice@srf.nu

Synskadades Riksförbund · 122 88 Enskede
tel: 08-39 90 00 · fax: 08-39 93 22
info@srf.nu · www.srf.nu

Stöd gärna vårt arbete.
Pg 90 00 90-2